

Pierre aarzelde de kamer van zijn meester binnen te treden.

Eens had hij over Clothilde gesproken en toen had de strenge vader hem verboden nog de naam van het meisje uit te spreken, zeggend :

— Zij is dood voor mij !

Pierre was zo in zijn gedachten verdiept, dat hij zonder kloppen de kamer binnentrad.

Hij schrok, en zag dat ook de edelman ontstelde.

De Poil verborg haastig een medaillon, en Pierre herkende dat...

Het bevatte een klein, geschilderd portret van Clothilde als jong meisje...

En nu was de knecht onbevreesd, nu was zijn schroom geweken.

— Pierre, ge vergeet uw manieren ! gromde de meester.

— Vergiffenis, heer, maar ik ben zo verstrooid.

— Door 't bezoek dier Franse gelukzoekers ? Ik meende dat ge kalmer waart.

— Die vagebonden hebben geen invloed meer op mij ! Maar er is ander bezoek, heer...

— Wat is er nu weer ?

— Een meisje begeert u te spreken, heer...

— Pierre, ge wordt vergeetachtig, Pierre ! Ik ontvang niemand...

— Meester, verjaag me, werp me aan de deur, doe wat ge wilt, maar ik moet openhartig spreken ! Ik weet dat ge de arme Clothilde nog niet vergeten zijt... ik zag het medaillon !

— Heb ik u niet verboden die naam nog uit te spreken, riep de Poil driftig.

— Clothilde is niet meer onder de levenden, heer...

De burggraaf verbleekte... Zijn lichaam kreeg een heftige schok...

Maar de Poil dwong zich tot kalmte.

— Ik spreek niet meer over haar... ga heen, Pierre, ga onmiddellijk heen...

— Meester...

— Ga heen !

— Meester... ge moet luisteren...

— Zult ge heengaan, Pierre ? En dreigend verrees de gestalte van de harde vader.

— Onder rovers is uw kind gestorven, heer ! riep Pierre met een stem die trilde van hevige aandoening.

Weer voer een siddering de edelman door de leden... Maar zijn gelaat bleef strak...

— Pierre, ik eis dat ge mij gehoorzaamt, sprak de burggraaf met heese stem...

— Op haar doodsbed, heer, riep ze uw naam en die van haar moeder...

— Pierre moet ik u uit de kamer werpen ?

— De man, in wien ze vertrouwen stelde, was een rover, heer... Zijn sluwheid bedroog het arm meisje...

De Poil moest zich aan zijn zetel vasthouden, maar nog kreet hij driftig :

— Pierre, ik gebied u te zwijgen en de kamer te verlaten !

— Ze was lichtzinnig, maar haar misstap heeft ze met een ellendig leven en een smartelijke dood geboet ! En altijd riep ze om haar ouders, smeekte ze om vergiffenis ! En het meisje, dat aan haar doodsbed stond, is in uw huis, heer...

— Werp haar buiten !

— Voor uw dochter stelde ze zich aan het grootste gevaar bloot, heer...

— Laat ze heengaan !

— Voor uw dochter stelde ze zich aan het pistoolvuur van Clothilde's verleider bloot. Om Clothilde door uw vergiffenis, rust te schenken in haar graf,

BAKELANDT

OP LEVEN
EN DOOD

Uitgeverij De Persgroep
Amsterdam 1998

ISBN 90 261 1111 1

kwam ze hier, heer! En gij wilt dat opofferend, edel meisje aan de deur werpen!

— Pierre, ge wilt me dus tergen! hernam de Poil kalmer. Ik kan dat meisje niet ontvangen... die zaak moet vergeten blijven...

— Om uw naam! En voor uw naam mag Clothilde geen vrede hebben in haar graf... moet ze ook nog in de eeuwigheid blijven! Ze kon schier niet sterven zonder uw vergiffeins, ze weende, ze wrong de handen, riep om u, toen ze in een ellendige hut lag...

— Zwijg! zwijg! kreet de Poil, in tranen uitbarstend. Ja, ze was mijn kind, mijn dierbaar kind... en ze verliet ons!

— Ze was jong, ze was onervaren, heer! pleitte de knecht. En ze heeft zoveel geleden, zoveel geweend! Mag ik het meisje bij u brengen, heer?

— Neen!

— Clothilde zond dat meisje naar u... Het meisje brengt u de laatste woorden van uw kind!

— Ik wil haar niet zien!

— En ge laat uw dochter dan ook lijden, heer! Ze mag geen rust vinden in haar graf.

De edelman zweeg, verborg 't gelaat in de handen en snikte.

Pierre verwijderde zich snel...

— Kom! wenkte hij Louise.

Het meisje der heide sprong op, volgde de knecht, trad zonder aarzelen het vertrek binnen...

Ze wierp zich aan de voeten van de burggraaf.

De Poil zag op...

— Gij hier! kreet hij.

— Heer, ik ga niet heen zonder uw vergiffenis voor jonkvrouw Clothilde... ik mag niet heengaan... ik stond aan haar doodsbed! kreet Louise, en ze vouwde de handen en hief haar betraand gelaat naar de edelman op.

— Ga heen! zei de Poil... ga heen... nu kan ik niet met u spreken... later misschien.

— Nu, heer... nu!

Louise haalde een lange haarlok uit haar boezem... Het haar blonk als goud in het zonnelicht, dat door het hoge venster naar binnen viel...

— Een lok van uw dochter, heer!

En Louise legde de lok op de knieën van de strenge vader.

— Ik sneed haar af, toen ze pas gestorven was... Een herinnering aan haar, die zoveel geleden heeft en om uw vergiffenis riep en weende!

— Clothilde! Clothilde! barstte de burggraaf los. En hij bracht de lok aan de lippen.

— Clothilde, mijn arm kind! O! waarom verliet ge ons! Waarom deedt ge ons dat aan!

En de Poil liet nu de vrije loop aan zijn tranen, die 't goudblonde haar bevochtigden en er in 't morgenlicht, als parelen op glinsterden...

— Pierre, leid dit meisje weg, maar niet uit het huis... straks moet ze me alles vertellen... Laat me nu alleen... alleen met mijn smarte! hernam de burggraaf.

— Ik mag nog niet opstaan, heer, zei Louise eerbiedig, doch beslist...

— Kind, laat me alleen... laat me wenen !
— Eerst moet ik de verzekering hebben, dat ge uw dochter vergeeft, heer !
— Ja, ik vergeef haar alles, alles, alles !
— God zij geloofd...
— Ik vergeef mijn arm, verdoeld kind haar misstap. De ijskorst rond mijn hart is gesmolten ! Zij heeft gedwaald, maar ik ben hard geweest ! Ik had haar kunnen redden, doch liet ze sterven, mijn arm, ongelukkig kind... Ga nu heen, meisje, straks wil ik alles horen !

Louise stond op.

— Nu zal Clothilde rusten. Mijn reis is niet te vergeefs geweest, murmelde ze dankbaar.

En ze volgde Pierre buiten de kamer.

— Louise, zo heet ge toch, niet waar ? kom in dit kamerke en wacht... straks moet ge de vader alles vertellen... alles hoort ge, opdat hij zijn misslag gevoelt en zijn dochter ten volle vergeeft. Ja, alles moet hij weten...

— 't Zal zo hard zijn voor hem, zei Louise.

— Toch moet hij weten, wat zijn kind heeft geleden, opdat alle hartheid van hem wijkt.

— Hij heeft haar vergeven...

— Maar hij is trots ! Morgen verhardt hij zijn gemoed misschien weer. Ik ken hem, Louise, en daarom verzwijg niets, hoe droevig uw verhaal ook zijn moge.

— Welnu, hij zal alles vernemen, verzekerde het meisje.

— En Clothilde's lichaam zal hier rusten, dat zweer ik ! hernam Pierre...

— Ge neemt een moeilijke taak op u, verwittigde hem het meisje.

— Ik weet het, maar ik wil zelfs 't onmogelijke doen voor de arme jonkvrouw. Ze zal niet begraven blijven waar rovers leven.

— Welnu, ge moogt op mijn hulp rekenen en op die van mijn verloofde.

— Dat vertrouw ik ook.

Louise zette zich een zetel en wachtte geduldig tot de burggraaf haar aanbieden zou.

De arme zinneloze was opgestaan en had zich reeds gekleed.

— Nog geen nieuws van Clothilde ? vroeg ze toen de knecht binnentrad.

Dat waren elke morgen haar eerste woorden.

Nu troffen ze de dienaar geweldig.

Ja, er was nieuws van Clothilde.

Maar aan deze gekrenkte vrouw kon hij die mare niet medelen en daarom antwoordde hij vriendelijk :

— Nog niet, doch we moeten blijven hopen.

— Ze is lang afwezig.

— Ja... maar ze zal toch eens komen.

De krankzinnige scheen zich niets meer van 't gebeurde te herinneren.

Pierre leidde haar naar een aangrenzend vertrek, waar de arme gravin onmiddellijk met een grote pop begon te spelen.

— Clothilde zal terugkeren en dan zullen we samen wandelen gaan, en gij moogt dan ook mede, keuvelde ze als een kind tot de pop, die ze uit- en weer aankleedde.

BAKELANDT

OP LEVEN EN
DOOD

De knecht bracht de slaapkamer in orde, trok de bedden af en opende de ramen.

Weer stonden hem de tranen in de ogen...

— Gelukkig wist Clothilde niet, dat haar moeder zo ongelukkig was, mompelde hij. Had ze het wel geweten, hoe zou haar sterfbed dan geweest zijn! Ze was schuldig, ja... maar haar vader nog meer. Waarom vergaf hij zijn dochter niet, toen ze om vergiffenis vroeg in haar brieven! Alles had anders kunnen wezen! Haar terugkomst zou wellicht de gravin genezen hebben. En nu is ze dood... en haar moeder is eigenlijk ook dood, want hoor de oude vrouw nu eens bezig met haar pop.

Een half uur later klonk de bel in de kamer van de burggraaf.

Pierre spoedde zich naar beneden.

Zijn meester had zich 't gelaat gewassen en zat schijnbaar kalm in zijn zetel.

— Pierre, ik ben hard geweest tegen u... maar gij hebt wel gehandeld, zei hij.

— Ik moest, meester...

— Leid het meisje nu hier. Ik wil met haar spreken over mijn dochter.

— Ja, heer.

De knecht ging om Louise, die hem onmiddellijk volgde.

— Niets verzwijgen, niets! fluisterde Pierre. Onthoud wat ik u zei: De burggraaf moet aan zijn kind denken als aan een ongelukkige, die meer medelijden dan verwijt verdient.

Louise knikte.

Kalm stapte ze de kamer van de Poil binnen, die haar een zetel dicht bij de zijne aanwees.

— En verhaal me nu, wat ge van mijn kind weet, zei hij met trillende stem.

IN DE TUIN

En, Louise vertelde alles, al 't lijden van Clothilde, haar ellendig-leven onder de ruwe binders, haar sterven in de armzalige hut.

De Poil luisterde terwijl zijn gelaat bleek zag als was en tranen zijn blikken ontsluierten.

Zo stierf zijn kind, zijn Clothilde... en alles had anders kunnen zijn, indien hij, de vader, milder, zachter, barmhartiger was geweest.

En nu sloeg de burggraaf zich voor 't hoofd, nu had hij wroeging... maar nu was het te laat!

Lang staarde hij dan voor zich... en scheen vergeten te hebben, dat Louise zich bij hem bevond.

Maar toen het meisje opstond, vroeg hij:

— Waar gaat ge heen?

— Mijn plicht is volbracht, heer.

— Keert ge naar de heide terug?

— Neen, heer, neen, dat niet... daar kan noch wil ik langer leven!

— Blijf hier, in mijn huis. O! ik wil nog dikwijls met u over Clothilde spreken.

— Ik kan niet blijven, heer...

— En waarom niet?

THE FIRST EDITION OF THE
HISTORY OF THE
HAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955